

Article Arrival : 23/01/2020

Related Date : 20/03/2020

Published : 20.03.2020

Doi Number <http://dx.doi.org/10.26449/sssj.2238>Reference Ertem, İ.S. (2020). "Dijital Çocuk Kitaplarının Öğretim Aracı Olarak Kullanımına İlişkin Öğretmen Adaylarının Değerlendirmeleri" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN2587-1587) Vol:6, Issue: 59; pp:1322-1332

DİJİTAL ÇOCUK KİTAPLARININ ÖĞRETİM ARACI OLARAK KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEĞERLENDİRMELERİ

Pre-Service Teachers' Evaluations On Using Digital Children's Books As Instructional Tool

Doç. Dr. İhsan Seyit ERTEM

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi, Ankara/TÜRKİYE

ORCID ID: 0000-0002-1583-5591

ÖZET

Bu araştırma, dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılmasına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Tarama modelinde olan bu araştırmanın verileri açık uçlu sorular ile toplanmıştır. Verileri çözümlenmede, nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi alanında öğrenim gören 47 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları öğretmen adaylarının yarısından fazlasının dijital çocuk kitapları hakkında bilgi sahibi, deneyimlerinin ise olumlu olduğunu ve tekrar okumak istediklerini göstermektedir. Ayrıca, dijital öğretim aracı olarak kullanılması ve yararları konusunda büyük çoğunluk pozitif yaklaşım içinde bulunmaktadırlar. Katılımcılar, dinleme çalışmaları, yazarlık eğitimi, kitap okuma alışkanlığı kazandırma, görme engellilerin eğitimi, sanal gerçeklik ve sanal kütüphane gibi alanlarda; ilgi ve dikkat çekme, kalıcı ve kolay öğrenme, derse aktif katılım, öğretimi bireyselleştirme ve fırsat eşitliği sağlama gerekçeleriyle dijital çocuk kitaplarının kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları çoğunlukla dijital çocuk kitaplarının avantajlı yönünün ilgi çekici, erişilebilirlik, seçenek sunma, zaman, ekonomik ve kaynak tasarrufu, görsellik, eğlenceli olma özellikleri olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmen adayları, dijital çocuk kitaplarını öğretim aracı olarak kullanma açısından istekli olmalarına karşı kullanma becerisi bakımından %62 oranında kendilerini yetersiz hissetmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Çocuk Kitapları, Öğretim Aracı, Sınıf Öğretmeni Adayları

ABSTRACT

This research aims to evaluate the views of teacher candidates about the use of digital children's books as a teaching tool. The data of this research, which is in the descriptive survey model, were collected with open-ended questions. Descriptive analysis method, one of the qualitative data analysis methods, was used to analyze the data. The study group of the research consists of 47 teacher candidates studying in the field of Classroom Education at the College of Education of a state university. The results of the study show that more than half of the teacher candidates have knowledge about digital children's books, their experiences are positive and they want to read them again. In addition, the majority of them have a positive approach to their use as a digital teaching tool and its benefits. Participants stated that digital children's books can be used as teaching tools on the grounds of attracting attention, permanent and easy learning, active participation in the lesson, individualizing teaching and providing equal opportunities. The teacher candidates emphasized that the advantageous aspect of digital children's books are interesting, accessibility, offering options, saving time, economy and resources, visuality, and being fun. Sixty-two percent of teacher candidates feel inadequate in terms of their ability to use digital children's books in opposition to their willingness to use them as teaching tools.

Key Words: Digital Children's Books, Instructional Tool, Primary School Teacher Candidates

1. GİRİŞ

Günümüzde 21. Yüzyıl becerilerinin çocuklara nasıl kazandırılması gerektiğine yönelik tartışmalar devam ederken sınıf ortamında öğretmenlerin dijital teknolojileri kullanabilme becerileri hiç olmadığı kadar ön plana çıkmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu belgesinde ana hedefler arasında öğrenme süreçlerinde dijital içerik ve becerilerin geliştirilmesi yer almaktadır. Dijital içerikleri etkin olarak kullanma ve geliştirme kültürü edinmiş lider öğretmenler yetiştirilerek bu kültürün okullarda yaygınlaşması planlanmaktadır. Vizyon belgesinde hedeflere ulaşmak için en önemli aşama olarak dijital içerik ve becerilerin gelişmesi için öğretmen eğitimi yapılması gösterilmektedir. Bunun yanı sıra dijital materyallerin etkin kullanımıyla ilgili öğretmenlere destek materyaller sunulması, dijital materyallerin ana

öğretim materyali olarak kullanılması yaygınlaştırılması kararlaştırılmıştır (MEB, 2018). Bu nedenle öğretmenlerin hizmet öncesinde dijital beceriler kazanması, 2023 vizyon hedeflerine ulaşma açısından oldukça önemlidir.

Çocuk kitapları kültürel zenginliği, geçmişi ve geleceği okuyucularına aktarır. Dijital teknolojiler bu zenginliğin aktarılma ve algılanma biçimlerini temelden değiştirdi. Çocuklarda bu değişikliklere merakla ve kolayca uyum sağladılar. Dijital kitaplar, yazılı metinlerin anlaşılmasını ve yorumlanmasını işin içine tüm duyu organlarını katarak daha da kolaylaştırdı (Kucirkova, 2018). Gelişim süreci içerisinde 1990'lı yıllarda ilk kuşak dijital çocuk kitapları temelde basılı kitapların taranmış PDF formatı şeklinde iken sonraki kuşak kitaplarda sesli anlatım, ses efekti ve müzik eklendi. Günümüz dijital çocuk kitapları ise dokunmatik ve etkileşimli özellikleri ile çocukların ilgisini çekmeyi ve motive etmeyi amaçlamaktadır (Yokota, 2015).

Öğretmenlerin teknoloji çağında sınıf içerisinde rolleri tamamen değişti. Öğretmenlerin sorumlulukları sadece farklı içerik değil, biçimsel olarak farklılıkları da sunmayı kapsıyor. Çünkü ekrandan okuma daha önce benzeri görülmemiş bir kaynak zenginliği sunarken aynı zamanda kontrol etme gücünü de getirdi. Öğretmenlerin diğer bir sorumluluğu ise hayat boyu süren okuma süreci için bilinçli okuyucular yetiştirmek olarak görülebilir (Kucirkova, 2018).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bilgi çağında çocuk ve teknoloji ilişkisi küçük yaşlarda başlamaktadır. Çocuklar dijital dünyayı hızlı bir şekilde keşfederek dijital cihazları kullanabilir hale gelmektedir. Çocuğun teknoloji kullanarak becerilerinin geliştirdiği eğitim materyalleri de değişerek kişisel hale gelmekte ve teknoloji sayesinde çocuklar kavramlar ve nesnelere arasında bağ kurmayı öğrenmektedir (Aşkın, 2016). Özellikle son yıllarda tüm dünyada tablet bilgisayarların yaygınlaşması ile birlikte küçük yaşlardan itibaren renkli resimlerin, seslerin ve etkileşimli uygulamaların bulunduğu çocuk kitaplarının kullanımı da hızla artmaya devam etmektedir. Örneğin Almanya'da 3-13 yaş arası çocukların %41'i, İngiltere'de ise 5-7 yaş arasındaki çocukların %55'i düzenli olarak tablet bilgisayar kullanmaktadır. Küçük yaşta çocuklar için bile renkli, etkileşimli ve sesli uygulamalara sahip bu kitaplar etkileyici ve ilgi çekici gelmektedir. Çocuklar için özel geliştirilen çok sayıda dijital kitap; oyun, öğrenme ve okuma pratiği yapmak için ebeveynler tarafından sıkça tercih ediliyor. Burada temel sorunlar ise nitelikli dijital çocuk kitaplarının oluşturulması ve ebeveynler tarafından geniş dijital çocuk kitapları yelpazesinden nitelikli olanların seçilebilmesidir (Schlebbe, 2018). Ebeveynler ve öğretmenler dijital çocuk kitaplarının seçiminde bilinçli olmalı özellikle çocuğun bireysel gelişimine katkıda bulunanları tercih etmelidir. Resimlemelerin zengin olması çocuğun hayal gücünü olumlu veya olumsuz olarak etkilemektedir. Dijital çocuk kitaplarında bir takım özellikler (örneğin: sunulan ekleme, çıkartma, formlar arası birliktelik, renk bilgilerini hafızada tutma gibi) çocuğun gelişimine destek olmaktadır (Aşkın, 2016).

İlkokul düzeyinde çocuk kitapları öğretmen tarafından daha çok serbest zaman etkinliği olarak algılanmakta ve Türkçe derslerinde ana kaynak olarak ders kitapları kullanılmaktadır. Bu algı çocuk kitaplarının sınıfta kullanımını sınırlamanın yanında disiplinler arası öğretimin farklı türlerde çocuk kitapları ile desteklenmesi fırsatını azaltmaktadır. Dijital teknoloji öğrencilere için yeni öğrenme deneyimleri ile geniş bir ürün yelpazesi sunduğu için geleneksel basılı kitaplara göre daha avantajlıdır. Bazı kaynaklarda etkileşimli elektronik çocuk kitapları olarak da adlandırılan dijital çocuk kitapları; ses, resim, metin, animasyon ve etkileşimli özellikleri içeren etkileşimli uygulamalar olarak tanımlanmıştır (Bozkurt'tan aktaran Aşkın, 2016, Kucirkova, 2018). Bozkurt ve Bozkaya (2013) dijital kitapların avantajları olarak çevre dostu, ekonomik, yüksek kapasiteye sahip, çoklu ortam desteği, dönüştürülebilir, kalıcı, hızlı ve maliyeti az, okumaya teşvik eden, güncellenebilir, aktif şekilde kullanılabilir, engelliler için erişilebilir gibi özellikleri sıralamıştır. Bunun yanında dezavantajları olarak ise çözünürlük, uyumluluk, güç tüketimi gibi daha çok teknik ve donanımla ilgili özellikleri göstermiştir. Dijital kitaplar, zengin çoklu medya özellikleri içermektedir. Okuma metni kayıtları, ses, animasyonlar, müzik ve video bulunmaktadır. Ses, etkileşim, müzik ve animasyon gibi zengin çoklu medya özellikleri çocukların okuduğunu anlama becerilerinin gelişimine katkıda bulunmaktadır (Gökçearslan'dan aktaran Aşkın, 2016). Diğer taraftan dijital çocuk kitaplarının okumaya karşı motivasyonu artırdığı, öğrencilerin bireysel farklılıklarına hitap ettiği, öğrencilerin grup çalışmalarına katkı sağladığı ve okumayı bireyselleştirdiği gibi farklı araştırma bulguları da mevcuttur (Paganelli & Wrenn, 2019). Aşkın'a (2016) göre ise dijital kitaplar çocuğun bilişsel, sosyal, duygusal ve dil gelişimine yardım etmektedir. Çocuğun resimli ve etkileşimli kitaplarla etkileşime

girmesi kendini tanımasını, sanatsal ve kültürel deneyimlerinin artmasını ve oyunlar sayesinde fikir üretebilir, problemleri çözebilir hale gelmesini sağlamaktadır. Dijital teknolojinin yeni okuryazarlık becerisine olan katkıları belirlenmeye yönelik bazı çalışmalarda bulunmaktadır. Dijital okuma araçlarının ilkökul öğrencilerinin yeni okuryazarlık becerileri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir araştırmada bu araçların öğrencilerin yeni okuryazarlık becerilerini geliştirdiği ve metinle okuyucu arasındaki bağlantıları artırdığı bulunmuştur (Larson, 2010). Benzer bir başka çalışmada dijital hikayeler ile yazma öğretiminin ilkökul öğrencilerinin yeni okuryazarlık ve yazma becerilerine olumlu yönde katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yamaç & Ulusoy, 2016).

Dijital kitapların avantajları sadece normal düzeydeki öğrenciler için değil okuma güçlüğü çekenler içinde geçerlidir. Okuma güçlüğü çeken çocuklar çoklu ortamda düzenlenmiş etkileşimli hikâye kitapları ile dinleme etkinlikleri yapabilir, anında geri bildirim ve yardım alabilirler. Özellikle öğretmenlerin olmadığı veya kalabalık sınıf ortamlarında dijital çocuk kitaplarının bu özelliği yararlı olacaktır. Dijital kitaplar ayrıca multimedya seçenekleri ile çocukları öykü yazarlığına teşvik etmektedir (Kucirkova, 2018).

Toplum gittikçe dijitalleştikçe, dijital olarak yetkin öğretmenlere olan talep artmakta ve yeni yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmen eğitimi dijital teknoloji ve öğretim bütünleşmesini başlatmak için en uygun yer olarak kabul edilmektedir (Kay, 2006), öğretmenlerin mesleklerinde karşılaştıkları dijital talepler ile eğitim fakültelerinde verilen öğretim teknolojisi eğitimi arasında bir uyumsuzluk olduğunu bilinmektedir. İlgili araştırmalar, öğretmen adaylarının dijital yeterliklerinin gelişmesi için ilgili materyallere, eğitim desteğine ve teknolojiye yönelik olumlu tutum içinde olmaları gerektiğini göstermektedir (Ertmer, 1999; Kopcha, 2012). Günümüzde teknolojiye ulaşımında büyük sorunlar kalmamıştır, öğretmen adaylarının yaklaşık yüzde sekseninin dijital teknoloji kullanımına olumlu yaklaşmaktadır ancak öğretmenlere dijital becerilerin kazandırılması konusunda sorun yaşanmaktadır. Diğer önemli bir bulgu, öğretmen adaylarının dijital yeterliklerinin geliştirilmesinde kişilere bağlı bir yaklaşımın söz konusu olduğu, öğretmen yetiştirmede kurumsal düzeyde organize bir yol izlenmediği yönündedir (Instefjord & Munthe, 2017).

Dijital teknolojiyi öğretim aracı olarak kullanabilmek, hem kişisel hem de mesleki tüm durumlara uygun bir dizi genel ve özel öğretmenlik mesleği becerilerine sahip olmayı gerekli kılar. Öğretmenler için dijital yeterlilik olarak adlandırılan beceriler bunları içermektedir (Lund, Furberg, Bakken & Engelen, 2014). Eğitim fakültelerinin öğretmen adaylarının dijital yeterliliklerinin geliştirilmesinde önemli sorumlulukları vardır ve bu gelişime katkıda bulunmalıdırlar. Öğretmenlerin yetiştirildiği hem üniversitede hem de uygulama okullarında teknolojinin öğretim alanlarına nasıl entegre edilmesi gerektiği sorusunun cevaplanması önemlidir (Instefjord & Munthe, 2017).

İlgili araştırmalar incelendiğinde öğretmen adaylarının derslerinde öğretim aracı olarak teknolojiye faydalanma konusunda pozitif düşüncelerinin olduğu (Yaman, Demirtaş & İleri Aydemir, 2013; Atlı, Aksüt, Atar & Yıldız, 2007; Karasakaloğlu, Saracaloğlu & Uça, 2011) ve öğretim teknolojilerini kullanma konusunda yeterli özgüvene sahip oldukları anlaşılmaktadır (Eyüp 2012). Ayrıca dijital öyküleme yöntemi ile ilgili öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmalarda dijital öykülemenin bir öğretim aracı olarak kullanılabilirliğine yönelik öğretmen adaylarının olumlu görüşleri mevcuttur (Ertem, Çetinkaya Özdemir, Güllü Egin & Palabıyık, 2018; Sümer & Eldeniz Çetin, 2018; Uslupehlivan, Kurtoğlu, Erden & Cebesoy, 2017; Göçen Kabaran & Alkan Karademir, 2017; Baki & Türk, 2017). Ancak öğretmen adayları özellikle dijital teknolojilerin yaratıcı bir şekilde kullanılması ve yeni teknolojileri takip etme konularında kendilerini ve aldıkları eğitimi yetersiz bulmaktadırlar (Atlı, Aksüt, Atar & Yıldız, 2007; Napal, Peñalva & Mendióroz, 2018; Üstündağ, Güneş & Bahçivan, 2017). Özet olarak öğretmen adayları öğretim teknolojilerini kullanma konusunda isteklidirler ancak bu konuda aldıkları eğitimi yeterli bulmamaktadırlar.

Dijital çocuk kitapların kullanım oranları giderek artan oranda gelişim göstermektedir. Geleceğin öğretmenlerinin bu değişim ve gelişime kayıtsız kalması beklenemez. Bu özelliklerin ve avantajların farkında olan, etkili kullanabilen öğretmenleri yetiştirme ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle dijital çocuk kitaplarını sınıf ortamında öğretim aracı olarak kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş ve değerlendirmeleri; mevcut durumun ortaya konması ve öğretmen adaylarının bu konuda yeterliklerinin belirlenmesi bakımından önemlidir.

3. AMAÇ ve YÖNTEM

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanımına ilişkin algı, anlayış ve görüşlerinin incelenmesi hedeflenmiş ve sınıf öğretmeni adaylarının dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanımına yönelik değerlendirmeleri nelerdir? Sorusuna cevap aranmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir:

1. Öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarına ilişkin farkındalık durumları nedir?
2. Öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılmasına yönelik düşünceleri nelerdir?
3. Öğretmen adayları dijital çocuk kitaplarının avantajları ve dezavantajlarını nasıl değerlendirmektedirler?
4. Öğretmen adayları dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanımına yönelik olarak kendilerini ne kadar yeterli görmektedirler?

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmış olup açık uçlu yazılı sorularla elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara'da bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 41 kadın, 6 erkek olmak üzere toplamda 47 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının Çocuk Edebiyatı dersini almış veya alıyor olmaları ön gereklilik olarak kabul edilmiştir. Bu dersi alan sınıf öğretmeni adaylarının dijital çocuk kitapları hakkında gerekli ön bilgiye sahip oldukları varsayılmıştır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu yazılı görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmen adaylarının cinsiyet, bilgisayar ve internet kullanma durumları ve sıklıklarına yönelik kişisel sorular yer almaktadır. İkinci bölüm ise araştırmanın alt amaçlarına uygun 5 tane açık uçlu soruda oluşmaktadır. Öğretmen adaylarından formda verilen soruları kendi el yazıları ile cevaplamaları istenmiş ve süre açısından kısıtlama getirilmemiştir. Öğretmen adaylarının 30-40 dakika içerisinde yazılı formları tamamladıkları görülmüştür. Daha sonra formlar toplanarak analiz edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen yazılı veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu yönetime göre veriler önceden belirlenen temalara göre sistematik bir şekilde özetlenir ve yorumlanır. Bu tür analizde amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde sunmaktır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın alt problemlerine uygun olarak hazırlanan yazılı görüşme soruları bu araştırmanın tema başlıklarını oluşturmuştur. Bu temalar şunlardır: a) öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarına ilişkin farkındalık durumları, b) dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılabilirliği durumu, c) dijital çocuk kitaplarının avantaj ve dezavantajları ve d) öğretmen adaylarının yeterlik durumları. Bu temalara uygun olarak önce betimsel analiz için çerçeve oluşturulmuş ardından ikinci aşamaya geçilerek bu tematik çerçeveye uygun olarak veriler işlenmiştir. Üçüncü aşamada düzenlenen veriler tanımlanmış ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Son aşamada ise tanımlanan bulgular açıklanmış, ilişkilendirilmiş ve anlamlandırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2013). Bu çalışmada nitel çalışmanın inandırıcılığını sağlamak için Yıldırım ve Şimşek (2013) tarafında önerilen stratejiler çalışma esnasında uygulanmıştır. Bu nedenle çalışmada ulaşılan sonuçlar sürekli birbirleriyle karşılaştırılmış, yorumlanmış ve kavramsallaştırılmıştır. Yazılı görüşme soruları hazırlanmadan önce sorulacak soruların belirlenmesi için konuya ilişkin alan yazın taranmış ve 10 tane açık uçlu soruda oluşan taslak oluşturulmuştur daha sonra alanda uzman olan araştırmacıya sunulmuş ve önerilen düzenlemelerle 5 soruluk form tamamlanmıştır. Veri incelemesi tamamlandıktan sonra elde edilen veriler katılımcılarla paylaşılmış ve teyit edilmiştir. Son olarak çalışmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla öğretmen adaylarının açık uçlu sorulara verdiği yazılı cevaplar iki bağımsız uzman tarafından da incelenerek tartışılmış ve görüş birliği sağlanmıştır. Çalışmanın güvenilirliğinin hesaplanmasında Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100 formülü kullanılmıştır

(Miles ve Huberman, 1994). Çalışmanın güvenilirliği % 85 olarak hesaplanmıştır bu sonuç geçerlik için gerekli olan minimum %70 ve üzeri olması şartını sağlamıştır.

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, önce katılımcılara ilişkin kişisel bilgilere yer verilmiş ardından araştırma sorularına göre oluşturulan tema başlıkları ve bu tema başlıkları altında toplanan veriler alt kategoriler halinde, yüzde ve frekans olarak tablo halinde sunulmuştur. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan örneklere de doğrudan alıntı şekline yer verilmiştir.

4.1. Kişisel Bilgiler

Sınıf öğretmeni adaylarının tamamı yaşadıkları ortamlarda (evde-okulda vb.) internet erişimine sahip olduklarını ve teknolojiyi kullandıklarını ifade etmişlerdir. Hangi sıklıkta kullanıyorsunuz sorusunu ise 41 öğretmen adayı (%87) her gün, 5 öğretmen adayı (%11) haftada birkaç kez ve 1 öğretmen adayı (%2) sadece ihtiyaç duyduğum zamanlarda şeklinde cevaplamıştır. Öğretmen adayları bilgisayar, tablet, telefon gibi teknolojik araçlarla günlük 1-8 saat arasında değişen bir zaman dilimi harcamaktadır.

İnterneti kullanım amaçlarına bakıldığında (Tablo 1.) Sınıf öğretmen adayları en çok ödev ve proje amaçlı kullanmaktadır. İkinci sırada sosyal medya ve araştırma amacıyla kullanım eşit sayıda yer almaktadır. Diğer kullanım amaçları sırayla e-posta, oyun, anlık iletişim, haber, eğlence vb. olarak sıralanmaktadır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanım Amaçları

Kullanım Amacı	Frekans (f)
Ödev-Proje	38
Sosyal Medya	35
Araştırma	35
E-posta	21
Oyun	11
Sohbet	7
Haber	6
Eğlence-Film izleme	4
Kültürel Gelişim	1
Sözlük	1
Öğrenme	1
Kitap Okuma	1

4.2. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarına İlişkin Farkındalık Durumları

Çalışma grubunu oluşturan 47 sınıf öğretmeni adayının yarısından fazlası (f=25) dijital çocuk kitapları ile ilgili bilgilerinin olduğunu ve dijital çocuk kitabı okuduklarını belirtirken %26'sı (f=12) ön bilgilerinin olduğunu ancak dijital çocuk kitabı okumadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %21'i (f=10) hiçbir bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir (Tablo 2). Dijital çocuk kitabı hakkında bilgi sahibi olan ve daha önce dijital çocuk kitabı okuyan 25 kişilik öğretmen adayı grubuna tekrar dijital çocuk kitabı okumak ister misiniz? Sorusu yöneltildiğinde %72'si evet isterim, %12'si ise hayır istemem cevabını vermiştir. Bu sonuç bize öğretmen adaylarının büyük kısmının dijital çocuk kitabı deneyimlerinin olumlu olduğunu ve tekrar okumak istediklerini göstermektedir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarına İlişkin Farkındalık Durumları

Farkındalık Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Dijital Çocuk Kitapları Hakkında Bilgim Var, Okudum	25	53
Dijital Çocuk Kitapları Hakkında Ön Bilgim Var Ancak Okumadım	12	26
Dijital Çocuk Kitapları Hakkında Hiçbir Bilgim Yok	10	21

Öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarına ilişkin farkındalık durumunu gösteren örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Dijital çocuk kitaplarına ilgi duyuyorum. Ama ekrandan okumak gözü yoruyor. Ben kitap elimde olsun, kitaplığında bulunsun ve beğendiğim yerlerin altını çizeyim, kitabı okurken sayfaları elimle çevirmek isterim. Yani basılı kitaplardan okumak isterim, ekrandan değil.” (Ö1)

“Dijital çocuk kitaplarını biliyorum ve okudum. Görseller hoşuma gitmişti. Olumsuz bir özellik söyleyemeyeceğim.” (Ö34)

“Yeğenime sık sık okuyorum. Küçük bir çocuğun dünyasından bakmak farklı oluyor. Çocuğa kitabı sevdireyor. Çizgi filmmiş gibi geliyor ona, hoşuna gidiyor.” (Ö26)

“Okudum ve dinledim. Bazılarını beğenmedim, nitelikli değil, çok basit kalıyor.” (Ö21)

“Sözlü olarak anlatılıp, tonlamalara dikkat edilmesi ve efekt müziği konulması hoşuma gitti fakat her çocukta aynı etkiyi yaratır mı? (Ö19)

“Üstünden uzun zaman geçti ama kurgusu, resimlemesi güzeldi, ilgi çekiciydi, evet yeniden okuyabilirim.” (Ö18)

4.3. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Öğretim Aracı Olarak Kullanılmasına Yönelik Düşünceleri

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılmasına yönelik düşüncelerinin büyük çoğunlukla olumlu olduğu görülecektir. Katılımcılar %81 oranında (f=38) dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılabilirliğini ve yararlı olacağını ifade ederken %17 oranında (f=8) olumsuz ve %2 oranında (f=1) kararsız olarak görüş bildirilmiştir. Öğretmenlerin dijital çocuk kitaplarına ilişkin ön yargılarının olmaması, faydasına inanmaları ve büyük oranda kabul görmesi sevindiricidir.

Olumlu görüş bildiren 38 adaya dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak nasıl kullanılabilirliği sorusu yöneltildiğinde ise cevaplar çeşitlilik göstermiştir. Dinleme çalışmaları, yazarlık eğitimi, kitap okuma alışkanlığı kazandırma, görme engellilerin eğitimi, sanal gerçeklik ve sanal kütüphane gibi alanlarda ilgi ve dikkat çekme, kalıcı ve kolay öğrenme, derse aktif katılım, öğretimi bireyselleştirme ve fırsat eşitliği sağlama gerekçeleriyle dijital çocuk kitaplarının kullanılabilirliğini belirtmişlerdir (Tablo 3). Öğretmen adaylarının bu soruya birden fazla cevap verme seçenekleri mevcuttur.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Öğretim Aracı Olarak Kullanılmasına Yönelik Düşünceleri

Öğretim Aracı Olarak Kullanım Alanı	Frekans (f)
İlgi ve Dikkat Çekme	14
Kalıcı ve Kolay Öğrenme	12
Kitap Okuma ve Alışkanlığı Kazandırma	8
Dinleme Çalışmaları	8
Yazarlık Eğitimi	8
Görme Engellilerin Eğitimi	4
Sanal Gerçeklik ve Sanal Kütüphane	4
Derse Aktif Katılım	4
Bireyselleştirme	2
Fırsat Eşitliği	2

Öğretmen adayları bu konudaki görüşlerini:

“Günümüzde artık çok küçük yaşta çocuklar bile bilgisayar kullanıyor. Onları yönlendirerek çeşitli dijital çocuk kitapları okutulabilir veya dinletebilir. Birçok esere kolayca ulaşılabilir.” (Ö40)

“Yararlı olacağını düşünüyorum. Animasyonlarla desteklenmiş ve sesli kitapları sınıfta izletebiliriz. Dinlemiş ve izlemiş oldukları eserle ilgili etkinlikler yaptırılabilir.” (Ö36)

“Ders esnasında kalıcılık sağlayabilir. Özellikle Sosyal Bilgiler dersinde başka yerlere gitme şansı olmayan öğrenciler için müzeler vb. dijital çocuk kitapları ile sanki gerçekmiş gibi üç boyutlu olarak kullanılabilir.” (Ö27)

“Evet, yararına inanıyorum. Çünkü basılı kitaplara ilgi eskisi kadar değil gittikçe azalıyor ve dijital çocuk kitapları ile birlikte hareketli karakterler çocuğu kitabın içine çekiyor. İlgi çekici hazırlanırsa çocuklar daha kolay erişir ve daha çok okurlar.” (Ö32)

“Dijital çocuk kitapları sayesinde kitap okumayı sevdirmek mümkün olabilir. Dersin sonlarında bu kitaplar kullanılabilir (Ö29)

“Görme engelliler için çok faydalı olur. Hem fırsat eşitliği sağlanması hemde bireysel ihtiyaçlarına hitap ediyor.” (Ö3)

“Görme engelli veya okuma güçlüğü çeken bir öğrenci olduğunda dijital kitaplarda bulunan ses özelliği, öğrencinin yazıyı okumasa bile dinleyerek takip etmesini sağlar. Sınıf ortamında bu şekilde kullanabilirim.” (Ö33)

“Görsel ve işitsel öğeleri sayesinde akılda kalıcılık sağlanır. Dikkat çekici olur.” (Ö9)

“Yararlı olacağına inanmıyorum ve ben kullanmayı düşünmüyorum. Çünkü çocuk esere dokunmalı hatta kitabın kokusunu içine çekmeli. Ne yazık ki gelecek nesillerde bunun mümkün olmayacağını düşünüyorum.” (Ö15)

“Çocukların birçoğu vurgu ve tonlamayı bilmiyor dijital çocuk kitapları telaffuzda, vurgu ve tonlamada ve dinleme çalışmalarında rahatlıkla kullanılabilir.” (Ö4)

“Sanal kütüphane oluşturulabilir. Böylelikle çocuklar daha kolay ve çeşitli dijital kitaplara ulaşır” (Ö47)

“Kitap yazma çalışmalarında dijital çocuk kitapları esneklik sağlar diye düşünüyorum çünkü bu kitapların özellikleri metin, resim ekleme, değişiklik yapmaya fırsat sağlıyor. Her çocuk artık bir yazar olabilir, bu özellikler onlara eğlenceli geliyor ve dikkatini çekiyor.” (Ö11) Şeklinde ifade etmişlerdir.

4.4 Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Avantajları ve Dezavantajlarına İlişkin Değerlendirmeleri

Tablo 4’te görüldüğü gibi dijital çocuk kitaplarının avantajlarına bakıldığında öğretmen adayları en çok (f=21) ilgi çekici özelliğini vurgulamışlar ardından sırayla erişebilirlik (f=12), alternatif seçenek ve çeşitlilik sunma (f=11), zaman, ekonomik ve kaynak tasarrufu (f=10), görsellik sunması (f=8) ve eğlenceli olması (f=8) gelmektedir. Kalıcı ve kolay öğrenmeyi sağlaması, fiyat ve hız, ses özelliği, hayal gücünü geliştirmesi, yüksek çözünürlükte görüntü kalitesi, somutlaştırma, inandırıcılık ve tüm duyu organlarına hitap etmesi katılımcıların belirttiği avantajlar olarak görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu soruya isterlerse birden fazla cevap verme tercihleri bulunmaktadır.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Avantajlarına İlişkin Değerlendirmeleri

Dijital Çocuk Kitaplarının Avantajları	Frekans (f)
İlgi Çekici	21
Erişebilirlik	12
Seçenek Sunma	11
Tasarruf (Zaman, Ekonomik ve Kaynak)	10
Görsellik	8
Eğlenceli	8
Kalıcı Öğrenme	7
Kolay Öğrenme	7
Fiyat	4
Hız	4
Ses	4
Hayal Gücü	1
Yüksek Çözünürlük	1
İnandırıcı	1
Somitlaştırma	1
Duyu Organlarına Hitap Etme	1

Öğretmen adayları (f=18) dijital çocuk kitaplarının radyasyon yayma, göz yorgunluğu, baş ağrısı gibi sağlık problemlerine yol açacağı endişesini taşımaktadırlar. Dijital çocuk kitaplarının pek çok avantajlarının yanında dikkat dağınıklığı (f=15), dijital bağımlılık (f=14), tembellik (f=12), asosyalleşme (f=8) gibi dezavantajların göz önünde bulundurulmasını istemektedirler. Diğer taraftan kütüphane ve basılı kitap kullanımının azalması, kitaba dokunma duygusunun yok oluyor olması, niteliksiz çocuk kitapları da dezavantajlar arasında sayılmaktadır (Tablo 5). Öğretmen adayları isterlerse bu soruya birden fazla cevap verebilirler.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Dezavantajlarına İlişkin Değerlendirmeleri

Dijital Çocuk Kitaplarının Dezavantajları	Frekans (f)
Sağlık Problemleri (Radyasyon, Göz Yorgunluğu, Baş Ağrısı vb.)	18
Dikkat Dağınıklığı	15
Bağımlılık	14
Kütüphane Kullanımı ve Basılı Kitap Okumanın Azalması	13
Tembellik	12
Asosyalleşme	8
Teknik Alt Yapı ve Donanım Eksikliği	7
Vakit Kaybı	7
Kitaba Dokunma Duygusunun Yok Olması	2
Niteliksiz Dijital Çocuk Kitapları	1

Bir öğretmen adayı dijital çocuk kitaplarının avantaj ve dezavantajlarını şöyle dile getirmiştir:

“Dijital kitaplar çocuğun dikkatini daha fazla çeker ve daha çabuk öğrenir. Daha fazla esere ulaşmayı sağlar. Dezavantajları ise çocuğun hazır bulduğu bilgilerin değerini anlayamamasıdır. Çocukları hazırcılığa alıştıırır. Çocuğa dinleyip görmek kolay gelir, okumak için kafa yormaz.” Ö17

Başka öğretmen adayları,

“Çocuklar daha çok severek, sıkılmadan okur. Daha inandırıcı olabilir.” (Ö38)

“Zaman kaybını önler. Maliyeti düşük olur ve kâğıt israfını önler. Çocuğun dikkatini dağıtabilir, çocuğun gözünü yorabilir, ekran radyasyon yayıyor.” (Ö17)

“Avantajları: kolaylık sağlar, hayal dünyasının sınırlarını zorlar, yüksek çözünürlüklü dijital kitaplar kurguyu yaşatır. Daha eğlenceli hal alır. Öte yandan çocukları bilgisayara endeksleyebilir, asosyal yapar, aşırı kullanımı gerçek kitaplardan soğutur ve göz bozukluğuna neden olabilir.” (Ö7)

“Çocuklara hitap edeceğini, dünyalarına sesleneceğini düşünüyorum. Bilgisayar başında eğlenebilir, öğrenebilir. Hazırlayanlar niteliksiz hazırlamışlarsa negatif etki bırakabilir, vakit kaybına yol açar.” (Ö5)

“Öğrencinin aktif katılımını sağlayacağından avnatajlıdır. Ayrıca an itibari ile öğrenciden dönüt alınabileceği için faydalıdır. Öğrenci edebi esere ya da eserlere ayzılı kaynaklarda olduğu gibi dokunmayacağından ve her zaman yanında taşıyamayacağımdan kalıcılığı sağlayamayabilir.” (Ö44)

4.5 Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Öğretim Aracı Olarak Kullanımına Yönelik Yeterlik Düzeyleri

Öğretmen adaylarının dijital kitapları öğretim aracı olarak kullanma açısından yeterlik durumlarına bakıldığında %62 oranında (f=29) aday kendini yetersiz hissettiğini belirtmiştir. Yeterli ve kararsız hissedenlerin oranı (%19) eşit düzeydedir (Tablo 6). Bu sonuç öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanabilme konusunda yeterli bir uygulama eğitimi alamadıklarını göstermektedir.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Dijital Çocuk Kitaplarının Öğretim Aracı Olarak Kullanımına Yönelik Yeterlik Durumları

Yeterlik Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yetersiz	29	62
Yeterli	9	19
Kararsız	9	19

Öğretmen adaylarının kişisel verileri incelendiğinde, tamamı günlük yaşantılarında internetten ve bilgisayardan yararlandıklarını ifade etmelerine rağmen öğretim aracı olarak kullanımı boyutunda çoğunun kendilerini yeterli görmemelerinin nedeninin öğretmen adaylarının günlük yaşamlarında farklı amaçlarla (eğlence, sosyal medya, haber, iletişim ağırlıklı) internet ve bilgisayar kullanımı ile ilgili olduğu söylenebilir. Katılımcıların hangi alanda en çok yetersizlik hissettikleri ve nedenleri konusunda verdikleri cevaplar incelendiğinde; bazı öğretmen adayları dijital teknolojiye ilgi ve ihtiyaç duymadıklarını, teknoloji kullanımı konusunda yeterli eğitim almadıklarını, teknoloji konusunda bilgi sahibi olduğunu ancak öğretim aracı olarak kullanımı konusunda fazla bir şey bilmediklerini ve dijital çocuk kitapları ile ilgili kısmen bilgi sahibi olduğunu ancak bunun yeterli olup olmadığı konusunda emin olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuya yönelik bazı sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Hayır, kendimi yeterli görmüyorum. Çünkü bunla ilgili hiçbir eğitim almadım, kullanmadım, kendimde araştırmadım” (Ö45).

“Çok fazla bilgi yok, ilginde yok, bence gereksiz. Bu yüzden kendimi yeterli görmüyorum” (Ö43).

“Öğretim konusunda teorik bilgi var ancak kendimi yeterli görmüyorum” (Ö30).

“Şimdiki nesil teknolojiyi farklı amaçlarla kullanıyor, daha çok oyun ve eğlence amaçlı kullanıyor. Öğretim aracı boyutunu hiç düşünmüyor. Eğer meslek hayatımda gerekli olursa zaten kendimi geliştirebilirim” (Ö11).

“Bilgi var. Yeterli malzeme ve materyalim olmaması nedeniyle keşfedemediğim için yetersizim” (Ö9).

“Bu konuda bilgi var. Daha çok geliştirmeyi isterim.” (Ö21)

“Çocuk edebiyatı dersi almadan önce bilgi yoktu ancak dersi aldıktan sonra bu konuda yeterli olduğuma ve öğretmen olduğumda öğrencilerime dijital ortamlarda ders öğretimi yapabileceğime inanıyorum.” (Ö7)

“Bilgi çok sınırlı. Kendimi yeterli görmüyorum. Sadece derste hocamız tarafından bize aktarıldığı kadar ve gördüğüm birkaç örnek dijital hikaye kitabını biliyorum. Elbette kendimi geliştirmek isterim, geleceğim adına bu konuda bilgi sahibi olmamın bana avantajlarının olabileceğini düşünüyorum.” (Ö17)

“Bildiğim ve bilmediğim konular var. Kendimin yeterli olup olmadığı konusunda karasızım. Dijital teknolojiyi günlük hayatımda ders dışı alanlarda daha çok kullanıyorum. Fakültedeki derslerde dijital kaynakları yeterince inceleme fırsatımız olmadı.” (Ö22)

5. SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu araştırmada sınıf öğretmeni adayları alt problemlerle paralel olarak hazırlanan açık uçlu sorulara verdikleri yazılı cevaplarla değerlendirmelerini yansıtmışlardır. Araştırmanın genel sonuçları, öğretmen adaylarını dijital çocuk kitapları konusunda olumlu bir tutuma sahip olduklarını, önemine, yararına inandıklarını, avantaj ve dezavantajlarının çoğunlukla farkında olduklarını ancak gerek yeterli eğitimi almadıklarından dolayı gerekse diğer nedenlerden dolayı nasıl kullanacaklarını bilmediklerini ve kendilerini öğretim boyutunda yeterli görmediklerini göstermektedir. Bu sonuçlar diğer bazı araştırmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir (Yaman, Demirtaş & İleri Aydemir, 2013; Atlı, Aksüt, Atar & Yıldız, 2007; Karasakaloğlu, Saracaloğlu & Uça, 2011; Göktaş & Demirel, 2012; Hughes, 2013; Martinovic & Zhang, 2012; Tokmak, 2013). Araştırmanın diğer bir sonucu olan öğretmen adaylarının çoğunluğunun dijital çocuk kitaplarını kullanma hususunda kendilerini ve aldıkları eğitimi yetersiz görmeleri, Napal, Peñalva ve Mendióroz (2018) ile Üstündağ, Güneş ve Bahçivan (2017) tarafından yapılan çalışmaların sonuçları ile benzeşmekte ancak Eyüp (2012) tarafından yapılan araştırma sonucu ile çelişmektedir. Nitel çalışmaların genelleme iddiası taşımadığı ve sonuçların katılımcıların özelliklerine göre farklılık gösterebileceği gerçeğini göz önünde bulundurarak bu tür farklılıklar doğal olarak kabul edilebilir. Ayrıca, bu çalışma sonunda kendini geliştirmek ve aktif olarak dijital kitapları öğretim aracı olarak kullanmak istediğini belirten öğretmen adaylarının sayısı azımsanmayacak düzeyde olduğu bulunmuştur.

Öğretmen adaylarının dijital çocuk kitaplarının avantajları konusunda farkındalık düzeyleri alan yazındaki diğer araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Örneğin Paganelli ve Wrenn (2019) tarafından yapılan araştırmada dijital çocuk kitaplarının okumaya karşı motivasyonu artırdığı, öğrencilerin bireysel farklılıklarına hitap ettiği ve okumayı bireyselleştirdiği gibi bulgular bu çalışmada öğretmen adayları tarafından ifade edilmiştir. Kucirkova (2018) dijital kitapların avantajları sadece normal düzeydeki öğrenciler için değil okuma güçlüğü çekenler içinde geçerli olduğunu, multimedya seçenekleri ile çocukları öykü yazarlığına teşvik ettiğini ileri sürmüştür. Benzer şekilde öğretmen adayları Tablo 3’de görüldüğü gibi görme engelliler, öğrenme güçlüğü çeken bireyler için dijital kitapların yararlı olacağını dinleme etkinlikleri ve yazarlık eğitimi için kullanılabilirliğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlik programlarında dijital teknoloji deneyimi kazanan öğretmen adaylarının gittikçe artan oranda teknolojiye karşı olumlu görüş geliştirdikleri bilinmektedir. Bir diğer konu ise öğretmenlik programına devam eden öğretmen adaylarının dijital teknolojiyi günlük hayatta sıkça kullanıyor olmaları onların otomatik olarak derslerinde teknolojiyi çok iyi şekilde kullanacaklarını garanti etmez (Martinovic and Zhang, 2012; Tokmak, 2013). Bu nedenle öğretmen yetiştiren programlarda dijital teknolojiyi öğretim aracı olarak derslerinde nasıl kullanacaklarına dair eğitimi verilmeli hatta her ders için farklı bir öğretim

tasarımına gidilmesi gerekir. Örneğin matematik, sosyal bilgiler veya Türkçe derslerinin öğretiminde dijital teknoloji farklı bir şekilde ele alınması gerekir

Araştırma sonuçları bazı öğretmen adaylarının dijital kitapların öğretim aracı olarak tercih etme taraftarı olmadıkları ve kullanımına karşı bazı endişelerinin (sağlık sorunları, tembellik, dikkat dağınıklığı, asosyalleşme, bağımlılık, teknik alt yapı eksikliği vb.) olduğunu göstermektedir. Bu öğretmen adayları her ne şartla olursa olsun dijital teknoloji kullanılmalı gibi kendilerini bir baskı ve zorunluluk içinde hissetmektedirler ve buna karşı tepki duymaktadırlar. Eğitim Fakülteleri bu yanlış ve olumsuz algıyı gidermekle sorumludur (Pierczynski, 2015; Tokmak, 2013). Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise öğretmen adaylarının dijital teknoloji ile ilgili bazı kavram yanlışlarına sahip olduğudur. Bazı öğretmen adaylarının dijital çocuk kitabı, sesli kitap, etkileşimli kitap, elektronik kitap, dijital teknoloji kavramları arasındaki farklılığı yeterince bilmemesinden kaynaklı birbirinin yerine kullanma veya yanlış kullanma kavram karışıklığına neden olmaktadır. Öğretmen yetiştiren kurumlarda dijital okuryazarlık, medya okuryazarlığı gibi derslerin verilmesi bu karışıklığı gidermek adına yararlı olacaktır.

Bu çalışma ile sınıf öğretmeni adaylarının dijital çocuk kitaplarına ilişkin algı, düşünce ve değerlendirmelerinin ortaya çıkarılmasına çalışılmıştır. Dijital çocuk kitaplarının öğretim aracı olarak kullanılmasına ilişkin farkındalığı artırmak için öğrenci, öğretmen ve ebeveynleri de kapsayan, dijital çocuk kitaplarının potansiyel yararlarını inceleyen detaylı ve derinlemesine araştırmalara alan yazında hala ihtiyaç bulunmaktadır. Bir devlet üniversitesinin Sınıf Eğitimi programında öğrenim gören 47 gönüllü katılımcı, katılımcılara yöneltilen 5 açık uçlu soru ve cevapların yazılı olarak alınması, method olarak sadece nitel yöntemin kullanılması ayrıca araştırmacının kontrol edemediği değişkenler (katılımcıların cevaplarının doğruluğu ve içtenliği vb.) bu çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Gelecekteki çalışmalarda daha fazla katılımcı ile daha kapsamlı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Aşkın, O. (2016). Okul öncesi eğitiminde dijital çocuk kitabı uygulamalarının görsel iletişim sorunları ve uygulama önerisi. İstanbul: Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Atlı, Ş., Aksüt, M., Atar, G. & Yıldız, N. (2007). Türkçe öğretmeni adaylarının bilişim teknolojilerine yaklaşımı. *Akademik Bilişim Konferansları Serisi*, 736-740.

Baki, Y. & Türk, A. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital pedagojik yeterliliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 12(11), 37-58.

Bozkurt, A. & Bozkaya, M. (2013). Etkileşimli E-Kitap: Dünü, Bugünü ve Yarını. *Akademik Bilişim 2013*, Akdeniz Üniversitesi, 23-25 Ocak, Antalya.

Ertem, İ. S., Çetinkaya Özdemir, E., Güllü Egin, E. & Palabıyık, E. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının dijital çocuk edebiyatı ürünü hazırlama deneyimlerine yönelik görüşleri. *Turkish Studies*.13(27), 723-736.

Ertmer, P. A. (1999). Addressing first- and second-order barriers to change: Strategies for technology integration. *Educational Technology Research and Development*, 47(4), 47-61.

Eyüp, B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretim teknolojilerini kullanmaya yönelik öz güvenleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 77-87.

Göçen Kabaran, G. & Alkan Karademir, Ç. (2017). Öğretmen adaylarının dijital öyküleme deneyimleri: bir eylem araştırması. *Turkish Studies*, 12(6), 369-386.

Gökçearslan, A. (2009). Elektronik kitap ve eğitime etkisi. *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4, 137-147.

Göktaş, Y., & Demirel, T. (2012). Blog-enhanced ICT courses: Examining their effects on prospective teachers' ICT competencies and perceptions. *Computers & Education*, 5(8), 908-917.

Hughes, J. E. (2013). Descriptive indicators of future teachers' technology integration in the PK-12 classroom: Trends from a laptop-infused teacher education program. *Journal of Educational Computing Research*, 48,491-516.

Instefjord, E. J. & Munthe, E. (2017). Educating digitally competent teachers: A study of integration of professional digital competence in teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 67, 37-45.

- Karasakaloğlu N., Saraçaloğlu A. S. & Uça, S. (2011). Türkçe öğretmenlerinin teknoloji tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 26-36.
- Kay, R. H. (2006). Evaluating strategies used to incorporate technology into preservice education: A review of the literature. *Journal of Research on Technology in Education*, 38(4), 383-408.
- Kopcha, T. J. (2012). Teachers' perceptions of the barriers to technology integration and practices with technology under situated professional development. *Computers & Education*, 59(4), 1109-1121.
- Kucirkova, N. (2018) How and Why to Read and Create Digital Books: A Guide for Primary Practitioners. London: UCL Press.
- Larson, L.C. (2010). Digital readers: The next chapter in e-Book reading and response. *Reading Teacher*, 64(1), 15-22.
- Lund, A., Furberg, A., Bakken, J. & Engeli, K. L. (2014). What does professional digital competence mean in teacher education? *Nordic Journal of Digital Literacy*, 9(4), 281-299.
- Martinovic, D., & Zhang, Z. (2012). Situating ICT in the teacher education program: Overcoming challenges, fulfilling expectations. *Teaching and Teacher Education*, 28, 461-469.
- MEB. (2018). 2023 Vizyon Belgesi. Ankara.
- Miles, M. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. London: Sage.
- Napal, M., Peñalva, A. & Mendióroz, A. M. (2018). Development of digital competence in secondary education teachers' training. *Education Sciences*, 8(3), 1-12.
- Paganelli, A. & Wrenn, M. (2019). Original children's literature expressed as digital story within a clinical model. *SRATE Journal*, 28(1), 31-42.
- Pierczynski, M. (2015). Preservice teachers' perceptions of using digital technologies in literacy instruction. (Unpublished doctoral dissertation), George Mason University, Fairfax, VA.
- Schlebbe, K. (2018). Selecting digital children's books: an interview study. *Information Research*, 23(2), paper 794. Retrieved from <http://InformationR.net/ir/23-2/paper794.html>
- Sümer, S. & Eldeniz Çetin, M. (2018). Zihinsel yetersizliği olan bireylerin dinlediklerini anlama düzeyleri üzerinde geleneksel hikaye okuma ve dijital hikaye kullanımının etkililik ve verimliliklerinin karşılaştırılması. *Education Sciences*, 13(1), 44-55.
- Tokmak, H. S. (2013). Changing preschool teacher candidates' perceptions about technology integration in a TPACK-based material design course. *Education as Change*, 17(1), 115-129.
- Uslupehlivan, E., Kurtoğlu Erden, M. & Cebesoy, Ü . (2017). Öğretmen adaylarının dijital öykü oluşturma deneyimleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-22.
- Üstündağ, M. T., Güneş, E., & Bahçivan, E. (2017). Turkish adaptation of digital literacy scale and investigating pre-service science teachers' digital literacy. *Journal of Education and Future*, 12, 19-29.
- Yamaç, A. & Ulusoy, M. (2016). The effect of digital storytelling in improving the third graders' writing skills. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 9(1), 59-86.
- Yaman, H., Demirtaş, T. & İleri Aydemir, Z. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital pedagojik yeterlikleri. *Turkish Studies*, 8(8), 1407-1419.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. Bsk.), Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yokota J. (2015), The Past, Present and Future of Digital Picturebooks for Children. In: M. Manresa, N. Real (eds.), *Digital Literature for Children: Texts, Readers and Educational Practices* (pp. 73-85). Presses Interuniversitaires Europeennes Peter Lang.